

רע"פ 5601/17 - מראד מואייד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5601/17

לפני: המבקש:
כבוד השופט א' שהם
מראד מואייד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 28.6.2017, בעפ"ת 39933-12-16, שניתן על ידי כב' השופטת נ' בכור

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור), בעפ"ת 39933-12-16, מיום 28.6.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (להלן: בית המשפט לתעבורה), בתת"ע 4971-11-13, מיום 13.12.2016 (כב' השופטת א' וישקין - שופטת בכירה).

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של נהיגת רכב ללא רישיון נהיגה תקף, לפי

עמוד 1

סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. בעת ביצוע העבירה דנן, ביום 13.11.2013, היה תלוי ועומד נגד המבקש מאסר על תנאי, שהושת עליו בתת"ע 4491-11-11. כמו כן, התנהלו נגד המבקש הליכים בגין ביצוע עבירה נוספת, מיום 27.3.2013 (תת"ע 459-05-13), כאשר המבקש לא יוצג על ידי עו"ד גולן, המייצגו בתיק זה (להלן: התיק האחר).

ביום 15.4.2015, הוארך תוקפו של עונש המאסר המותנה בעניינו של המבקש בשנתיים נוספות, במסגרת הסדר טיעון בתיק האחר. בהמשך, ביום 18.4.2016, הוצג בפני בית המשפט לתעבורה (כב' השופטת ל' שלזינגר שמאי), הסדר טיעון בהליך דנן, ולפיו, ככל שהמבקש יקבל לידו רישיון נהיגה תקף, יוארך תוקף מאסרו המותנה, כמו גם הפסילה המותנית, שהושתו עליו במסגרת תת"ע 4491-11-11, וכן יוטלו עליו עונשים של פסילה למשך 3 חודשים; פסילה על תנאי; מאסר על תנאי; וקנס, בגין ביצוע העבירה דנן. יצוין, כי המשיבה הסכימה להארכת תוקפו של המאסר על תנאי, למרות שידעה כי עונש זה הוארך כבר בתיק האחר.

3. ביום 12.12.2016, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, נתן בית המשפט לתעבורה (כב' השופטת א' וישקין - שופטת בכירה) את גזר הדין בעניינו של המבקש. בגזר הדין, ציין בית המשפט לתעבורה, כי המבקש לא עמד בתנאי ההסדר שהוצג לבית המשפט, שעה שבמועד מתן גזר הדין, לא היה ברשותו רישיון נהיגה תקף. עוד נקבע, כי המאסר המותנה בעניינו של המבקש הוא חב הפעלה, כך שלא ניתן עוד להאריכו. בבואו לקבוע את מתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש, נתן בית המשפט לתעבורה את דעתו לפגיעה שהסבו מעשיו של המבקש בערך הציות לחוק, ובערך שלטון החוק. לאחר זאת, קבע בית המשפט לתעבורה, כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש ינוע בין מאסר לתקופה של 3 עד 9 חודשי מאסר, לצד פסילה לתקופה של 3 עד 12 חודשים.

לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך מתחם העונש ההולם, התייחס בית המשפט לתעבורה לעברו התעבורתי המכביד של המבקש, הכולל הרשעות מרובות. מנגד, התחשב בית המשפט לתעבורה לקולה במצבו הכלכלי הקשה של המבקש; בהיותו אב למשפחה מרובת ילדים; וכן, בזמן הרב שחלף ממועד ביצוע העבירה ועד למועד מתן גזר הדין. יצוין, כי במסגרת גזר הדין נדחתה בקשתו של המבקש לביטול הרשעתו. זאת, משבית המשפט לתעבורה דחה את טענתו של המבקש, כי עורך הדין אשר ייצג אותו בהליכים קודמים, רימה אותו והנפיק רישיונות נהיגה מזויפים, וכן נשללה טענתו, לפיה יש להתחשב בכך שהתביעה הציגה בפני בית המשפט הסדר טיעון שגוי. סופו של דבר, השית בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: הופעל עונש מאסר מותנה בן 8 חודשים, אשר נגזר על המבקש בתת"ע 4491-11-11; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה של נהיגה בזמן פסילה, או נהיגת רכב ללא רישיון נהיגה בתוקף, כאשר תוקפו לפג תקופה העולה על 6 חודשים, וזאת למשך 3 שנים; וכן, פסילה מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה למשך 6 חודשים.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, אשר נסב על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה. בפסק דינו, מיום 28.6.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, בכפוף לתיקון משך תקופת המאסר, שהופעל על ידי בית המשפט לתעבורה מ-8 ל-7 חודשים, לאור טעות שנפלה בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה. בית המשפט המחוזי ציין, כי צדק בית המשפט לתעבורה, בקובעו כי התנאי בעניינו של המבקש הינו חב הפעלה. בנוסף, דחה בית המשפט המחוזי את טענתו של המבקש להגנה מן הצדק, והטעים כי ב"כ המשיבה "שב וחזר על הסדר הטיעון שהוסכם בין הצדדים", שעה שהמבקש היה מיוצג, ולפיכך ב"כ המבקש היה מחויב להתריע בפני בית המשפט לתעבורה כי נפלה טעות מלפני המשיבה, לעניין האפשרות להאריך את תוקפו של המאסר המותנה. בית המשפט המחוזי הוסיף עוד, כי אין מחלוקת, שעד למועד מתן פסק הדין בערעור, לא היה ברשות המבקש רישיון נהיגה תקף, כך שהלכה

ולמעשה, הוא כלל לא עמד בתנאי ההסדר. בנסיבות אלו נקבע, כי לא נפל דופי בהחלטתו של בית המשפט לתעבורה, אשר הפעיל את התנאי בעניינו של המבקש. אף לגופו של עניין, הטעים בית המשפט המחוזי, כי העונש שהושת על המבקש הולם הוא ומשקף את הנסיבות לחומרה, כמו גם את מכלול השיקולים לקולה, אשר בעטיים בית המשפט לתעבורה לא מיצה את הדין עם המבקש, הן בקביעת משך תקופת הפסילה, והן בכך שהוא נמנע מהטלת קנס כספי. על יסוד האמור, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, בכפוף לתיקון שפורט לעיל.

הבקשה לרשות ערעור ותגובת המשיבה

5. בבקשה שלפניי, חוזר המבקש ומשיג על חומרת עונשו. לטענת המבקש, התנאי בעניינו הופעל ללא השתת עונש מאסר בפועל, בגין ההליך דנן, דבר העומד בניגוד להוראת סעיף 54 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: חוק העונשין). זאת, משום שלשיטתו של המבקש, פרשנות המונח "עבירה נוספת" בסעיף 54 מופיעה בסעיף 52(א) לחוק העונשין (צ"ל, ככל הנראה, סעיף 52(ב) לחוק הנ"ל - א.ש.), במובן זה שעבירה נוספת הינה "אחת העבירות שנקבעו בגזר הדין שהשית את המאסר המותנה". לטענת המבקש, הרשעתו בעבירה דנן מהווה הרשעה נוספת, על פי סעיף 54 לחוק העונשין. על כן, נטען כי "עת שניתן גזר דין המפעיל מאסר מותנה בלא שנגזר מאסר בפועל בגין הרשעת הנאשם בעבירה נוספת, ניתן להסיק כי המדובר בגזר דין שניתן ללא סמכות", ואין לו תוקף. המבקש טען בנוסף, כי הוא לא הוזר על ידי בית המשפט לתעבורה, טרם שהודה בעובדות כתב האישום, כי בית המשפט אינו מחויב לקבל את הסדר הטיעון, אשר הוצע על ידי הצדדים. לאור האמור, התבקש בית משפט זה לקבוע, כי גזר הדין שניתן בעניינו של המבקש בטל וחסר כל תוקף.

בתגובת המשיבה נטען, כי בית משפט זה קבע בע"פ 6143/03 פורטל נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 614 (2004) (להלן: עניין פורטל), כי "תכליתו של סעיף 54 [לחוק העונשין] היא להחמיר בעניינו של נאשם אשר לא עמד במבחנו של המאסר על תנאי שהוטל עליו וחזר לחטוא בפלילים", וכי "סעיף 54 לא נועד להקנות לנאשם זכות כלשהי, לא מהותית ולא דיונית, אלא דווקא להכביד עליו" (שם, בפסקה 7 לפסק דינו של השופט א' א' לוי). נטען, בהקשר זה, כי היות שהמבקש לא ניזוק כתוצאה מהטעות שנפלה בגזר הדין, בהינתן העובדה כי לא נגזר עליו עונש מאסר נוסף בגין העבירה הנוספת שביצע, הרי שאין מדובר בטעות מהותית, העולה לכדי חריגה מסמכות. עוד נטען, כי ב"כ המשיבה הבהיר, בהציגו את הסדר הטיעון, כי "הנאשם [המבקש] יודה בכתב האישום, יורשע, ויקבל הזדמנות להוציא רישיון [נהיגה]", וככל שיעשה כן, תסכים המשיבה להארכת תוקפו של התנאי, שניתן בעניינו. למרות זאת, כך נטען, המבקש לא הציג רישיון נהיגה תקף במסגרת הדיונים הבאים, ואף לא עשה זאת עד למועד מתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לטענת המשיבה, לא נגרם למבקש כל עיוות דין, שעה שהוא אינו מבקש לחזור בו מהודייתו, בטענה כי לא הבין את טיב ההסדר, אלא שהוא מנסה להתבסס על טיעון טכני, לפיו בית המשפט לתעבורה לא הזהירו, טרם שהוא הודה בכתב האישום. לאור האמור, טענה המשיבה כי דינה של הבקשה לרשות ערעור להידחות.

דין והכרעה

6. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים, המעוררים שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגות מעניינים הפרטיים של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 1136/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (28.3.2017); רע"פ 460/17 אבו הדואן נ' מדינת ישראל (20.3.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל

(14.3.2017); רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, והיא נוגעת לעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. די בטעם זה, כדי לדחות את הבקשה.

בנוסף, בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בקשת רשות ערעור הנסבה על חומרת העונש לא תתקבל, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015)). תמים דעים אני עם בית המשפט המחוזי, כי עונשו של המבקש אינו סוטה, כהוא זה, ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, והדברים אמורים במיוחד לנוכח עברו התעבורתי המכביד של המבקש, אשר זכה להקלה נוספת בעונשו, משלא הושת עליו עונש מאסר לריצוי בפועל בגין העבירה דנן.

7. למעלה מן הדרוש, אעיר בקצרה את זאת. מקובלת עליי עמדתו של בית המשפט המחוזי, לפיה עסקינן בעונש מאסר על תנאי שהפך לחב הפעלה. יצוין, כי המבקש לא הציג בפני הערכאות הקודמות, ולמעשה עד עצם היום הזה, רישיון נהיגה תקף שניתן לו. אוסיף עוד, כי אף אם מוכן הייתי להניח, כי התנאי בעניינו של המבקש איננו חב הפעלה (ואינני סבור כך), הרי שהתנאי שעמד בבסיסו של הסדר הטיעון, לא התמלא, כמפורט לעיל. משכך, ממילא לא היה מקום להאריך את תוקפו של התנאי, או לקבל את הסדר הטיעון כלשונו, ואין לו למבקש להלין אלא על עצמו. עוד רואה אני להוסיף, כי גם טענתו של המבקש, בדבר פרשנותו של סעיף 54 לחוק העונשין, לא תביא לו כל ישועה. זאת, שכן מקובלת עליי עמדת המשיבה, המבוססת על עניין פורטל, לפיה לא נגרם למבקש כל נזק או עיוות דין, בכך שלא הוטל עליו עונש מאסר בפועל, בעת הפעלת עונש המאסר המותנה, ולפיכך אין מקום לבטל את גזר הדין. סופו של דבר, לא מצאתי טעם מבורר להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

8. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 13.9.2017 עד השעה 10:00, בימ"ר הדרים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, א' באלול התשע"ז (23.8.2017).

שׁוֹפֵט